



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi  
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &  
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ  
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

**González Téllez, Emanuel**

**Francofurti Ad Moenum, 1690**

Caput XI. a Idem.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

Deum celestem filium Dei cuius uterus templum factum est, ac in domicilium ad Domini in carne dispensationem per Dei benignitatem, & admirandam mysterium preparatus est. At non complacuit, sed nec baptismum dare conceditum est, alioqui potuisset Christus ab ipsa baptizari potius quam à Ioanne. Unde omnia sacra munera, quæ ordinem sacramentalem supponunt, profusè invalidè à muliere obiri probat Theophilus tom. 12. de sobria frequent. mul. fol. 297. itaque Gnosticos exposcit sanctus Irenæus lib. 1. c. 9. quòd ad feminas potestatem conficiendæ divinæ Eucharistiæ diffunderent. Id quod Pepuciani quoque se-

cerunt, & Lutherus ut erat mulierosus, renovare tentavit, referente ac reiiciente Alphonso à Castro adversus hereses verbo mulier: quæ incapacitas non oritur aliunde, quam ex divina institutione. Quare merito Theophilus ubi supra, reprehendit Franciscum Georgium tom. 4. problem. 450 qui inde eam incapacitatem derivare vult, quòd mulier careat ea portione divinitatis, quæ in viro reperitur; secundum quam portionem vir expressam Dei gerit imaginem, mulier non item.

Quæ ad præsens commentarium spectant, petenda sunt ex traditis in c. dilecta, de major. & obed.

## CAPUT XI.

a Idem.

Quod in te. Et infra: Verum quoniam à quibusdam intelleximus dubitari, utrum clericis, & laicis dandum sit viaticum in extremis, & inunctio imponenda, & cum aliis sacramentis indulgenda sit decedentibus sepultura? Utrum etiam in conventualibus Ecclesiis demissa voce, januis clausis, interdictis exclusis, divina possint officia celebrari? Similiter an suscipientibus signum Crucis & Sanctorum limina visitantibus, sit poenitentia injungenda? Ambiguitatem huiusmodi de dubitantium cordibus volumus amputare. In illo enim verbo, per quod poenitentiam morientibus non negamus, viaticum etiam, quod verè poenitentibus exhibetur, intelligi volumus, ut nec ipsum etiam decedentibus denegetur. Licet autem per generale interdictum denegetur omnibus tam unctio, quam ecclesiastica sepultura; concedimus tamen ex gratia, ut clerici decedentes, qui tamen servaverunt interdictum, in cæmeterio Ecclesiæ sine campanarum pulsatione, cessantibus solemnitatibus omnibus, cum silentio tumulentur; & in conventualibus Ecclesiis bini, & bini, vel simul tres horas canonicas valeant legere potius, quam cantare, januis clausis, interdictis exclusis, & voce ita demissa, quod exterius non possint audiri: cum & regularibus secundum privilegium Sedis Apostolicæ sit indultum, ut cum generale interdictum terra fuerit, liceat eis januis clausis, exclusis excommunicatis & interdictis, non pulsatis campanis, suppressa voce celebrare divina. Recipientibus autem signum crucis non negamus, quominus cum eis ob reverentiam Crucifixi poenitentia, cum postulaverint, injungatur. Quod & aliis peregrinis potest misericorditer indulgeri.

## NOTÆ.

- I. <sup>a</sup> Idem. ] Ita etiam legitur in quarta collectio-  
ne sub hoc tit. cap. 5. nullibi tamen exprimitur cui rescribat Innocentius, nec inter ejus epistolæ editas à Sirleto, & Bosqueto reperitur textus hic.

## COMMENTARIUM.

2. DE origine, & progressu interdicti ecclesiastici egi in cap. cum inter, de consuet. de divisione verò, & personis à quibus profertur potest hæc censura, ac de causis, ob quas imponi potest, egi in cap. quasi vult 2. de his que sunt à majori. Quare in præsentem tantum de effectibus hujus censure agendum est, pro expositione præsentis textus, & aliorum, qui nisi servata temporum serie referantur, profusè contrarij videntur. Et sciendum est, olim tempore interdicti omnia sacramenta conferri prohiberi, exceptis baptismo, & morientium poenitentia, ut refert Oldericus monachus in Concilio Bituricensi. Quæ prohibitio duravit usque ad Alex. III. ut constat ex c. non est vobis, de sponsal. Sed sequentibus annis hujus censure effectus valde remissi fuerunt: siquidem Innocentius III. hujus textus author permisit sacramentum Confirmationis etiam

D. D. Gonzal in Decretal. Tom. V.

tempore interdicti administrare, c. responsio, de sent. excom. ex quo deducunt Doctores, solenniter posse hoc sacramentum conferri tempore interdicti. Circa ministrantem verò, & ipsum recipientem communiter distinguunt, ita ut si sint specialiter, & personaliter interdicti, non possint nec conferre, nec illud recipere; secus verò si generaliter, aut localiter interdicti sint. Etiam permisit Episcopis semel in anno in Ecclesia interdicta celebrare, cap. quia nonnulli, de privil. quod etiam privilegio concessum fuerat Templariis in cap. cum & plantare, §. quod si, de privil. Etiam permisit semel in hebdomada prædicare, dict. c. responsio. Præterea concessit in præsentem textu clericis interdictum servantibus, ut possint sepeliri in cæmeterio sine psalmis, ac pulsatione campanarum; & etiam, ut in Ecclesiis conventualibus bini, & bini possint horas canonicas, exclusis excommunicatis ita cantare, ut exterius audiri nequeant. Item concessit viaticum dari decedentibus, quod à DD. protractum est ad damnatos ultimo supplicio; navigantes, & mulieres prægnantes, cum in periculo mortis sint. Gregorius IX. etiam permisit, ut semel in hebdomada sacrificium Missæ celebrari possit causâ renovandi Eucharistiæ, cap. permittimus, de sent. excom. & tunc necessitate urgente potest admitti laicus ut minister. Diana part. 10. tract. 5.

B b b

resol. 87.

*resol. 87.* Idem permittit Templariis, & Hospitalariis, & iis, qui eorum fraternitati fuissent obliti, ut possint sepeliri in Ecclesia tempore interdicti, *cap. ut privilegia, de privil.* Innocentius IV. sanxit, Episcopos non teneri observare interdictum, nisi specialiter ob ipsos sit appositum, *cap. quia, de sent. excom. lib. 6.* Bonifacius VIII. qui valde interdicti rigorem laxavit, statuit ut tempore interdicti liceret chrisma conficere *cap. quoniam 19, de sent. excom. in 6.* ubi plura Costa, Barb. de potestate Episcopi alleg. 31. num. 12. Narbona de etate, anno 7, quest. 4. Severinus in notis ad epist. 2. Fabiani: & sacramentum poenitentiae omnibus in univertum ministrare, exceptis iis, qui dederunt causam interdicto: & *cap. alma mater eod. tit. & lib.* statuit ut quotidie in omnibus Ecclesiis & monasteriis, sive monachorum, sive monialium, etiam in hospitalibus, submissa voce, ianuis clausis, non pulsatis campanis, exclusis excommunicatis sacrificium offerri possit, *dist. cap. alma*, ubi DD. docent ex veriori opinione idem dicendum esse de oratoriis privatis, & de qualibet Missa, sive occurrenti, sive votiva, & notant Bonifacium accipiendum esse de interdicto generali locali, non vero particulari, aut speciali. Tandem statuit, ut in quatuor festivitatibus, Natalis Domini, Paschae Resurrectionis, Pentecostes, & assumptionis B. Mariae suspendatur interdictum, ita ut apertis ianuis, & pulsatis campanis divina celebrentur officia, & omnes admittantur, exceptis interdictis personaliter, qui dederunt causam interdicto. Martinus V. & Eugenius IV. hoc portexerunt ad festivitatem corporis Christi. Glossa verbo Revelatione, in Clement. 1. de reliquis. Hugolinus de censur. disput. 8. §. 6. Deinde Leo X. ad festivitatem Immaculae Conceptionis ut refert Barbosa in *dist. cap. alma, numer. 18.* Hec procedunt inspecto jure communi ante privilegium Bullae Cruciatæ, quo inspecto qui illud habent, cum non dederunt causam interdictio, possunt Missam, & alia divina officia audire tempore generalis interdicti in quibuslibet Ecclesiis, vel monasteriis, etiam oratoriis particularibus, exceptis specialiter interdictis, in quibus etiam licebit audire Missam quando dici-

tur ad renovandum sacramentum Eucharistiae, ut contra Koninch, & Trullench tenent Diana *part. 5. tract. 10. resol. 60. P. Mendo in Bulla, disput. 15. cap. 3. num. 13.* Prodest etiam privilegium Bullae ad hunc effectum, non solum illis, qui eam habent, verum etiam confanguineis usque ad quartum gradum, & famulis veris, non vero fraudulentè receptis, nec discipulis, eo quod magister privilegio Bullae potatur, ut volebat Trullench. in Bullam, lib. 1. §. 3. dub. 3. Conceditur etiam praedictis per tonis virtute Bullae, ut possint sacramenta recipere, ea videlicet, quae adhuc alia constitutione non permittebantur, videlicet sacramenta Ordinis, Extremae Unctionis, Eucharistiae, ac Matrimonij. Circa matrimonium autem notandum est, absque privilegio Bullae valide contrahi, sive de futuro, sive de praesenti, tempore interdicti, cum nemo neget etiam ab excommunicatis valide celebrari, *cap. significasti, de eo qui duxit in matrimonium.* Unde privilegio Bullae tantum conceditur, ut licite possint benedictiones nuptiales a proprio parochio recipi: conceditur etiam habentibus bullam, ut sicut sacerdotes ex praesenti textu poterant tempore interdicti sepeliri in Ecclesia, ita & ipsi sepulturae ecclesiasticae tradi valeant cum modica pompa, videlicet ianuis clausis, non pulsatis campanis, & psalmis recitatis submissa voce. Ex hucusque traditis constat, nihil specialiter cautum esse circa pulsationem campanarum tempore interdicti: unde hodie exceptis praedictis festivitatibus, non licere tempore interdicti pulsare campanas, sive magnas, sive parvas, immo tuba, tabula, aut cursori debere clericos ad officia divina vocari, resolvunt Suarez, Avila, Gibalinus, & Leander de hac censura agentes: manè tamen, meridie, ac sero, & ad convocandum populum ad audiendum verbum Dei possunt pulsari, ut pluribus relatis tradit Barbosa *lib. 3. voto 102. num. 33.* Nec etiam circa ianuas Ecclesiae aperiendas aliquid specialiter cautum est, unde nisi in praedictis festivitatibus non licebit eas aperire, adeo ut qui perforaverint ianuas, aut fenestras in eis fecerint, ut qui non possunt Ecclesiam ingredi, audiant divina officia, excommunicentur in Clement. 1. de sent. excomm.

## CAPUT XII.

## Idem in Concilio generali.

**O**Mnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos<sup>b</sup> discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata confiteatur fideliter, saltem simul in anno, proprio sacerdoti, & injunctam sibi poenitentiam pro virili studeat adimplere, suscipiens reverenter ad dominum in Pascha Eucharistiae sacramentum, nisi forte de consilio proprii sacerdotis ob aliquam rationabilem<sup>c</sup> causam ad tempus ab ejus perceptione duxerit abstinendum, alioquin & vivens ab ingressu Ecclesiae arceatur, & moriens careat christianam sepulturam. Unde hoc salutare statutum frequenter in Ecclesiis publicetur, ne quisquam ex ignorantiae cecitate velamen excusationis assumat. Si quis autem alieno sacerdoti voluerit iusta de causa sua confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obtineat a proprio sacerdote, cum aliter ille ipsum non possit solvere, nec ligare. Sacerdos autem sit discretus, & cautus, ut more periti<sup>f</sup> medici similiter infundat vinum, & oleum vulneribus sauciati: diligenter inquirens & peccatoris circumstantias, & peccati, per quas prudenter intelligat, quale illi debeat consilium praebere, & cujusmodi remedium adhibere, diversis experimentis utendo ad sanandum aegrotum. Caveat autem omni studio, ne verbo, aut signo, aut alio quovis modo procedat aliquatenus in peccatorem: sed si prudentiori consilio indigerit, illud absque ulla expressione cautè requirat.